TUNTURILATU 3/2022

Xiaoyun Suominen

Talakselle tuotiin vene osan matkaa kiskomalla. Vetopuuhissa Mikko Suominen (vas.) ja Jari Mankinen.

Talkoissa tarvittiin sisua 8–9

Tulet puita säästäen 3

Rankka reissu Sarekissa 4–5

VaVa-leirin vaelluksella oli aikaa kunnon lepohetkille 6–7

Juosten Hetasta Pallakselle 12

Kesän jälkeisiä mietteitä

Toivottavasti mahdollisimman moni on hyödyntänyt kerhojen vaelluksia, päiväretkiä ja muita tapahtumia kesän aikana.

Ja syksyn tullessa liikunta jatkuu marja- ja sienimetsissä.

Itse olin kesäkuussa tunturikerho Kumpen järjestämällä Vienan retkellä Suomussalmella. Sotaajan paikat tulivat tutuiksi patikoinnin ohessa. Raatteen museoon kannattaa poiketa sieltä saa erinomaisen kuvan, miten Suomi taisteli ja millä välineillä ja asusteilla.

Perheen kanssa kiersimme Kilpisjärven maisemissa. Siellä kiinnitti huomion se, että vaellus on edelleen voimissaan. Paljon oli nuoria vaeltajia menossa Norjan ja Ruotsin tuntureille. Kilpisjärvelle oli tullut paljon uusia laavuja, koteja, uudet kiviportaat Saanalle. Patikointi avotunturissa oli mukavaa vaihtelua metsäisiin maisemiin.

Kotimatkamme suuntautui Taivalkoskelle. Sieltä kävimme retkeilemässä Iso-Syötteen retkeilyalueella Pytkyn Pyrähdyksen (9 kilometriä). Siellä huomasi, että maastopyöräily on tullut myös perheiden liikuntamuodoksi. Tuo lenkki oli myös merkattu viralliseksi maastopyörälenkiksi patikoinnin lisäksi. Melko vaativaa maastoa koostuen suolla menevistä pitkoksista, harjumaisemista ylä- ja alamäkineen ja kapeista kosteista poluista.

Palatkaamme Tunturilatuun. VaVa-leiri veti jälleen hyvin osallistujia ja ohjelma oli monipuolista. Kiitos siitä järjestävälle tunturikerho Kolbmalle.

Kiitos myös kämppätoimikunnalle ja talkoolaisia kun jälleen ehostitte kämppiä. Nyt on hyvä taas käyttää niitä päiväretkillä ja vaelluksien lähtö- ja tulopaikkana.

TL:n syyspäivät ja -kokous lähestyy. Toivottavasti olet tulossa sinne. Paikkanahan on Yli-Iin Kierikkikeskus. Tunturikerho Owlalla on siellä mielenkiintoista ohjelmaa tarjolla.

Toivon, että susiaisiin on tulossa vihittäviä susia runsaasti.

Olen vielä ensi vuonna käytettävissä puheenjohtajaksi. Ja sehän olisi viimeinen vuosi Tunturiladun sääntöjen mukaan.

Ja hallitukseenkin on paikkoja vapaana ja olisi hyvä jos ehdokkaita olisi eri maakunnista.

Näkemisiin Yli-Iissä
Tuula Forström
Tunturiladun puheenjohtaja
tuulantei11@gmail.com

TUNTURILATU

Tunturilatulaisten jäsenlehti,
joka ilmestyy neljä kertaa
vuodessa.
Lehti postitetaan jäsenille
Latu & Polku -lehden kanssa.

Julkaisija: Tunturilatu ry
Päätoimittaja:
Tuula Forström
Marjapolku 2 b10 45360 VALKEALA
puh. 040 718 1642
tuulantei11@gmail.com
Toimitussihteeri:
Satu Ojala,
puh. 050 5234 844
osatu7997@gmail.com

Tiedotustoimikunta 2022:
Satu Ojala (pj), Iitu Gerlin,
Tuula Forström, Inka Helenius,
Mikko Suominen, Taina Jääskeläinen.
sähköposti: tiedotus@tunturilatu.fi

Ilmoitushinnat:
0,60 euroa pmm, ¼ sivu 290 euroa,
½ sivua 540 euroa, koko sivu 900 euroa

Sivunvalmistus ja taitto:
Huittisten Sanomalehti Oy
Asemakuja 2, 32700 HUITTINEN
Painopaikka:
Sanoma Manu, Tampere

Ilmestymisaikataulu 2022:
Numero Aineistopäivä Lehti jäsenillä
4 25.10. 30.11.

Osoitteen- ja nimenmuutokset:
Suomen Ladun
jäsenpalvelun kautta,
puh. 09 8567 7450 tai
jasenpalvelu@suomenlatu.fi
tai postitse:
Suomen Latu ry,
Jäsenpalvelu,
Olympiastadion
Paavo Nurmen tie 1,
00250 Helsinki

SUOMEN LATU

Vuoden 2022 neljäs lehti

ilmestyy 30. marraskuuta.
Aineistot tähän lehteen on toimitettava
25.10.2022 mennessä osoitteella
osatu7997@gmail.com

KANNESTA KANTEEN

Matkalle Pohjois-Suomeen

Pepe Forsberg: Pohjoisen teillä. Autoilijan retkikohteet Pohjois-Suomessa, 160 s. Julkaisija: Karttakeskus

Pohjoisen teillä -kirjaan on valikoitu **Pepe Forsbergin** kolmen vuoden asuntoautomatkojen 200 kohteen joukossa sata kohdetta, jotka ovat kohtalaisen helppoja saavuttaa. Kohteet ovat luonnonkauniita ja niiden ihailu jää muistoihin pitkäksi aikaa.

Kirja jakautuu kolmen suuremman tien kohteisiin: Viitostie, Nelostie ja Revontulten tie. Viitostie kulkee pohjoisessa Suomussalmelta Sallan ja Sodankylän kautta Pelkosenniemelle. Tässä osuudessa esitellään Hossan, Oulangan ja Pyhä-Luoston kansallispuistot sekä Kylmäluoman retkeilyalue. Viitostien kohteet päättyvät Korvatunturiin, Kemihaarasta voi vaeltaa Korvatunturin maisemiin kahden yön retkenä. Tuntemattomampi on Savukosken Kivitunturin luontopolku, joka esittelee vulkaanista aluetta.

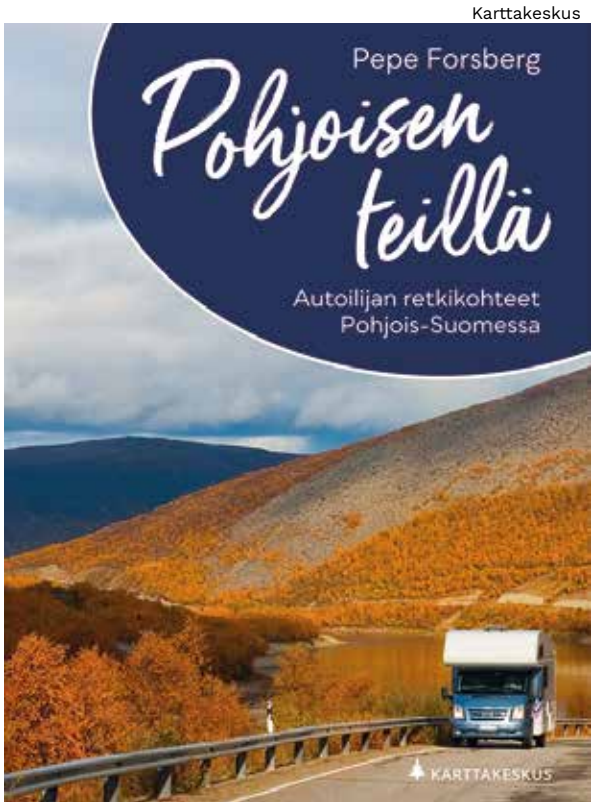
Nelostien varrella onkin jo tuttuja kohteita. Ensimmäisenä esitellään Simon maankohoumapuisto, josta matka jatkuu Tervolan Kätkävaaran luontopolulle, joka on osin esteetön. Harva tietää, että noin 20 kilometrin päässä Rovaniemeltä etelään on Sukulanrakka, jossa on peräti 14 hiidenkirnua, suurin on 15 metriä syvä. Monipuolinen Rovaniemen pohjoispuolen Vaattunkiköngäs on esitelty hyvin. Urho Kekkosen kansallispuisto ja Nattaset sekä Saariselän alue ovat tunturilatulaisille tutumpia. Kuten myös Lemmenjoen kansallispuisto ja Kevon reitti. Tämä reitti päättyy Pulmankijärven seudulle Skaidijärven polkuun.

Revontulten tien kohteet alkavat Tornion Alkunkarinlahden luontopolusta ja päättyvät Kilpisjärvelle. Matkalla esitellään mm. Aavasaksa, Orhinselän hiekkaranta (valittu 2007 Suomen kauneimmaksi luonnonhiekkarannaksi), Pallas-Yllästunturin alue ja Kilpisjärven seutu.

Kirjan kuvitus on upea. Hyvät kohde-esittelyt ja tarkat kartat helpottavat pelkästään kirjan avulla liikkujia. Top kolmen maisemareitit ovat: Näkymä Pallastuntureille Särkitunturin luota, Norjan Rastigaissan näkeminen tieltä 970 ja Suomen maanteiden korkein kohta Revontultentiellä. Retkistä paras on Martinselkosen karhuretket. Heti kirjan alussa on kiitoksia yhden sivun verran ja lopussa lähdekirjallisuutta nettilinkkeinä. Hyvä pehmeä säänkestävä kirja pohjoista rakastaville.

Antti Karlin

Karttakeskus

Risukeitin – tehokas, taloudellinen, ekologinen

Metsähallituksen sekä kuntien retkeilyalueiden tulipaikoilla tuhlataan mielettömästi puuta.

Tuhlarit sanovat, ettei puut mitään maksa ja niitä riittää. Polttopuuhuolto, puun hankkimiset ja kuljetukset, maksavat maltaita.

Retkeilijät voisivat pienentää puuhuollon kustannuksia asiallisella ja tarpeenmukaisella puun käytöllä.

Mikä sitten on tarpeellista? Joillekin on tarpeellista virittää isot roihut tunnelmatuliksi. Toisille tarpeellista on vain juomaveden kiehauttaminen. Tosin mikään ei ole tarpeellista lähiseudun tulipaikoilla. Hätätilanteissa, ilman eväitä ja eksyneenä, voi lähteä suoraan kotiin.

NUOTIOPAIKAT OVAT PUUSYÖPPÖJÄ

Tulipaikkojen rakenteet ovat lähes poikkeuksetta runsaaseen puun käyttöön yllyttäviä. Tulet viritetään useimmiten syvälle betonirenkaaseen tai vastaavaan. Pari klapia ei riitä tuottamaan tarpeeksi korkeaa liekkiä edes ritilällä olevien makkaroiden lämmittämiseen. Kahvin keittäminen vaatii jo ison sekä kauan palavan nuotion.

Joissakin tulisijoissa on viritelmiä, joilla makkararitilän saa alemmaksi, mutta harvoin tällaista on nähnyt toimivana. Joissakin on ketju- tai orsiviritelmiä kahvipannun laskemiseksi.

Suuret roihut haurastuttavat nuotiosijojen rakenteita. Betonirenkaat murenevat ja peltiset vaipat sekä ritilät palavat puhki.

RETKIKEITTIMET OVAT HELPPOKÄYTTÖISIÄ

Kaasulla toimivat kevyet retkikeittimet olisivat helppokäyttöisiä, siistejä ja nopeita sekä melko turvallisia. Haittana on tyhjät kaasupatruunat, jotka ovat vaarallisia ongelmajätteitä.

Ahkeran retkeilijän varastoihin kertyy runsaasti puolityhjiä kaasupatruunoita. Vajaatäytteisen patruunan mukaanotto pidemmälle retkelle on riski, koska kaasu voi koska tahansa loppua kesken. Patruunoiden puhkaiseminen sekä tyhjentäminen kaasusta ja sitten metalliromuihin laitto ei ole ratkaisu. Puhkaisemista ei suositella räjähdysvaaran takia.

RISUKEITIN SÄÄSTÄÄ PUUTA

Ekologisin ratkaisu on risukeitin. Polttoaine ja kuljetukset eivät maksa mitään. Keittimessä voi käyttää maasta löytyviä risuja, tikkuja sekä tuohia ja voipa polttaa roskiakin. Hintaa voi tulla ainoastaan siitä, jos niksauttaa selkänsä kumartelussa.

Risukeittimiä on monenlaisia, yksinkertaisista monimutkaisempiin. Yksinkertaisimmat ovat nikkarien metalliromuista valmistamia ja monimutkaisempiin on lisätty paristokäyttöisiä tuulettimia lietsomaan liekkiä. Retkikäyttöön sopivan risukeittimen on oltava tehokas, kevyt ja pieneen tilaan mahtuva. Kaikki keittimet eivät ole tehokkaita ja toimivuus on aina pienistä asioista kiinni.

Itse hankin keväällä kiinalaisen risukeittimen ja kesäajan käyttämisen jälkeen olen siihen tosi tyytyväinen. Titaanilevyistä kasattava keitin on kooltaan 13x13x18 cm. Pakattuna kuljetuspussiin koko on 3x19x24 cm. Kahvilitran kuumentamiseen tarvitaan vain kymmenen sormen paksuista tikkua ja tuohta sytyttämiseen. Kahvin valmistuttua pohjalle jää hiillos, joka riittää ohuiden makkaroiden käristämiseen.

Ruokien valmistus vaatii kauemmin palavan tulen, joten keittimessä on käytettävä isompia kalikoita. Isompi ja hitaasti palava ”pölli” voisi ylläpitää lämpöä kodassa.

Keittimen alla on hyvä käyttää foliovuokaa. Se toimii eristävänä kerroksena ja estää mahdollisten kekäleiden varisemisen maahan.

Palava keitin kuumentaa alustaansa ja varsinkin tuulella liekit lyövät pohjalevyn rei’istä maahan.

Kätevää ja taloudellista. Ainoat huonot puolet risukeittimessä on tuhkan turvallinen hävittäminen ja se, ettei keitintä saa käyttää metsäpalovaroituksen voimassa ollessa.

Joutenkulkija jostakin

Palaminen risukeittimessä on tehokasta. Lopuksi pohjalle jää vain vaaleata tuhkaa.

Risukeitin osina. Sivuseinät, päädyt, pohja, poikkipienat, ritilä ja kuljetuspussi. Ylimääräisenä on foliovuoka.

Risukeitin toimintavalmiiksi kasattuna. Nämä polttopuut riittävät kahvin keittämiseen ja makkaran käristämiseen.

Lapinkävijät Owla Muotkatunturilla

Lapinkävijät Owlan retkivuoteen on jo useamman vuoden ajan kuulunut kesäkuun alkupuolen viikon vaellus Lappiin.

Vaelsimme UKK-puistossa 2017 (Vongoiva) ja 2018 (Kemihaara-Korvatunturi), 2019 Lemmenjoen kansallispuistossa, 2020 UKK reitillä Puolangalla (Tonkohuikonen Siikavaara – Hepoköngäs) ja vuosien 2021 ja 2022 vaellus on suuntautunut Utsjoen ja Inarin kuntien alueella olevalle Muotkatunturin erämaa-alueelle.

Luontoon.fi-sivusto kuvaa Muotkatunturin erämaa-aluetta erämaista erämaisimmaksi: merkittyjä reittejä ei ole ja tällä laajalla alueella on vain neljä autiotupaa. Erämaa-alue on perustettu 1991 ja laajimmat yhtenäiset avotunturialueet löytyvät Peltojärvi-Peltojoki alueen länsipuolelta ja alueen länsiosasta.

Muotkatunturin alueelle omaleimaisen ilmeen luovat kumpuilevat tunturit, kaunis Peltojärvi ja vuolaat joet.

Vuoden 2021 vaellus suuntautui erämaa-alueen itäosaan ja 2022 suuntana oli alueen länsipuoli.

Lähtöpisteenä käytimme molempina vuosina Karigasniementien varren matkailupalveluita, lomakylä Muotkan Ruoktua ja Kaktsavarrin erämajoja. Muotkan Ruoktu ja sen lähes 90 –vuotias omistaja **Hans Niittyvuopio** lienee monelle Lapin kävijälle tuttu ja varsin legendaarinen hahmo.

Koska alueella ei ole merkittyjä reittejä oli retkisuunnitelmamme laadittu tiettyjen maisemallisesti merkittävien paikkojen mukaan. Erämaa-alueen itäosassa reitityksen päätepisteenä oli alueen korkein huippu Kuarvikozza (590 m) josta paluureitti kulki Peltoaivin (550 m) kautta ja edelleen Peltojoen vartta lähtöpisteeseen.

Länsiosassa reitti alkoi ja päättyi Gakcavarrin tunturialueelta äärimäisen pisteen ollessa Geatkebassi (520 m) ja Stuorravzin rotkolaakso josta palailimme suunnistellen kohti reitin päätepistettä.

Jukka Parviainen

Owlan vaeltajat ovat perehtyneet Muotkatunturin erämaa-alueeseen niin idän kuin lännen suunnalta.

Muotkatunturin erämaa-alueen läpi kulkee karttoihin merkitty ja maastossa hyvin erottuva mutta merkitsemätön polku Karigasniemeltä Inariin jonka tavoitimme molempina vuosina.

Maisemallisesti tyypillistä ja kulkijalle hyvin miellyttävää ovat alueen puuttomat nummimaiset avotunturialueet, avarat tunturimaisemat ja edellä jo kerrotut maisemalliset kohokohdat.

Ajankohtana alkukesä on vaellukselle otollista yöttömän yön ja vasta tulossa olevan räkkäajan takia. Tänä kesänä huomasimme taas kerran kuinka tärkeä on varautua vaihteleviin säihin kun alkuviikon lähes helteinen pouta vaihtui loppuviikon muutaman lämpöasteen sateisiin. Niin, ja tunturissa aina tuulee!

Tapio Siikaluoma
Lapinkävijät Owla

Paavo Ahonen

Njoatsosjavrren laaksoa.

Maisemaleiri Låptåvåggen kulmilla.

Melkoinen seikkailu Sarekissa

Kavtsin kesävaellus
23.7. – 30.7.2022

Koronapenteleen asetuttua viimein normaalin taudin tasolle, pääsi Kavtsi toteuttamaan monivuotisen suunnitelman Sarekin vaelluksesta.

Matkaan lähti loppujen lopuksi viisi mitäänpelkäämätöntä ukkoa ikähaitarilla 43 – 60 vuotta. Itse edustin ikähaitarin yläpäätä ja sehän näkyi kulkemisessa.

Lähdin matkaan junalla, auto kyytiin ja Ouluun, josta nappasin **Antin** mukaan. **Mika** ja **Timo** ajelivat kilowattitunneilla perjantaiaamusta lähtien päkaupunkiseudulta yhtäsoittoa ja **Juha** jatkoi pohjoisessa oloaan siirtymällä Suomen Lapista Ruotsin Lappiin.

Tapasimme Jokkmokkissa, jossa muut paitsi Juha yöpyivät ja lauantaina 23. päivä siirryimme Kvikkjokkiin, josta oli tilattu venekyyti Padjelantaledenin alkuun. Juha littyi tuolla retkueeseemme.

Muutaman kilsan venematkan jälkeen nostimme rinkat pykälään ja löimme tietä. Itselläni oli mielestäni maltilliset 19 kiloa painoa, josta lähes seitsemän ruokaa. Kevein lähtöpaino oli Antilla, jonka kapistuksen lähtöpaino oli vain 11 kiloa. Osaisinpa olla edes kateellinen.

Ensimmäinen päivä meni jokivartta vapaamuotoisesti seuraten ohi Njunjesin tunturimajan kosken niskalle, jossa yövyimme noin 16 kilometrin tarpomisen jälkeen.

Polku kulki pääosin metsäisessä maastossa, jota voisi mahdollista– edellispäivää tylsempi. Yli vyötärön ylettyvää horsmaheinikkoa ja vain satunnaisesti avoimia paikkoja, joista saattoi nähdä upean laakson jossa kävelimme.

Kulku meni ohi Tarregaisestugan ja Såmmarlappastuganin aina Padjelantan kansallispuiston rajalle. Matkaa tuli vajaat 22 kilometriä ja nousua puolisentoista sataa metriä. Taas hieno leiripaikka ja alkavan tunturipaljakan nähtyämme totesimme, että onneksi ei tarvitse enää mennä tuollaista pusikkopolkua jatkossa. Vähänpä siinä vaiheessa tiesimme.

Aamulla heräsimme sateeseen ja maisemia katsastaessa huomasimme pilvien olevan alhaalla. Tunturin rinne, jota lähdimme nousemaan, oli pilvien peitossa. No, eipä auta itku markkinoilla, vapaaehtoisesti olimme tänne tulleet ja säätä ei voi valita. Ei muuta kuin heltat heiluen ylämäkeen.

Nousua olikin sitten tarpeeksi, kaikenkaikkiaan nelisen sataa metriä. Vaellusmatkaa viitisentoista kilometriä. Hiukan aikaa kesti löytää kivikkokankaalta leiripaikka viidelle teltalle. Kohtalainen paikka löydettiinkin helpohkon ylityksen jälkeen Låptavakkjavrren kaakkoiskulmalta.

Vettä oli tihuuttanut koko päivän ja näkyvyys oli parin sadan metrin luokkaa. Eläköön GPS ja Clintonin päätös lopettaa signaalin häirintä.

Maasto tuolla ylhäällä oli todella vaativaa kulkea, pääosin kivikkoa. Joko paljasta kiviraikaa tai sitten aluskasvillisuuden peittämiä liukkaita murkuloita, joiden lomassa askeltaminen oli todella vaikeaa ja hidasta.

Etenkin jyrkähkössä sivurinteessä kulkeminen vaati keskittymistä joka askeleeseen. Liukastumisilta ja kolhuilta ei vältytty.

Aamulla tuli pari reippaanpuoleista sadekuuroa, mutta lähtiessä sade oli jo heikkoa. Olimme sopineet, että matkaan lähdettäisiin aamuisin aina yhdeksältä, ja hyvin tuo piti paria poikkeusta lukuunottamatta. Vaellusten kesto oli pääosin yhdeksän tuntia päivässä, eli lepoaikaakin jäi. Iltatoimet ruokailuineen veivät aina sen verran aikaa, että mitään nuotiopiiriä emme iltaisin harrastaneet. Itselläni piti olla kyllä aamuisin kello herättämässä, kun en ole mikään aamuihminen. Sananlaskun mukaan aikainen mato tulee syödyksi.

Tälle päivälle matkaa ei tullut kuin kolmisentoista kilometriä, mutta korkeuseroa sitäkin enemmän. Kun seisoimme Njoatsåsjohkan laakson reunalla katsoen alas, ensin 300 metrin pudotus alas laaksoon ja muutaman ylityksen jälkeen 500 metrin nousu sai ajattelemaan, että minkä helvetin takia minä kiusaan niinkin mukavaa miestä kuin itseäni tuollaisessa maastossa.

No, kuka leikkiin ryhtyy, se leikin kestäköön. Laskeuduimme laaksoon melko jyrkkää kivikkoista pajukkorinnettä, ja saimme suoritettua pari onnistunutta ylitystä, mutta viimeinen haara otti meistä selkävoiton, sitä ei ollut turvallisesti mahdollista ylittää, joten reitin suhteen piti ottaa käyttöön suunnitelma B.

Sateista johtuen vedenpinta jokihaaroissa oli poikkeuksellisen korkealla. Alkuperäisen suunnitelman mukaan tarkoitus oli nousta Luohttojåhkan itäpuolella Luohttojavren läheisyyteen ja jatkaa sieltä kohti Sarvesjåhkan laaksoa ja Rapadaleniin, josta mäen yli, Pårten massiivi kiertäen, takaisin Kvikkjokkiin.

Saman joen ylitystä tuli koettamaan pari hollantilaista retkeilijää, jotka eivät myöskään päässeet joesta yli. Tosin yksi haara, josta pääsimme yli oli heidän mielestään niin pahan näköinen, että eivät edes yrittäneet.

Talkoissa näkyy tunturikerhojen voima, Kumpe

Olen ollut reilut kymmenen vuotta mukana Kumpen toiminnassa ja olen joka vuosi ihaillut ahkeria talkoolaisia, jotka ilmoittautuvat mukaan erilaisten tapahtumien ja yhteisten matkojen järjestelyihin.

Pelkästään yhden bussimatkan järjestely vaatii paljon ennakkovalmisteluja ja majoitusvarausten takia jo 1–2 vuotta ennen matkaa. Takavuosilta tulee mieleen, kun 1875 perustettu Liperin kunta juhli 140-vuotista historiaansa, kunnasta otettiin yhteyttä Kumpeen ja pyydettiin järjestämään vuoden ensimmäinen tapahtuma Pärnävaaran ulkoilukeskuksessa uudenvuoden päivänä. Se osoitti, että kerhon järjestelykykyyn luotettiin ja tapahtuma onnistui erittäin hyvin.

Sen jälkeen olemme järjestäneet vuosittain laskiaisriehan muiden järjestöjen ja yhteisöjen kanssa, kunnes korona keskeytti ne toistaiseksi. Talvitapahtuman yhteydessä toimivat aina lätynpaisto, kahvin ja mehun myynti. Lisäksi perheille oli tarjolla erilaista toimintaa kotakentällä ja lähimaastossa luontopolkuineen ja ajattelua virittävine tauluineen.

Ennen epidemian aiheuttamia hankaluuksia ehdimme järjestää myös kunnan alakoulujen hiihtoviikolla mehutarjoilun yli 800 koululaiselle, mikä työllisti kumpelaisia neljä työpäivää. Tämän viikon päätteeksi oli vielä talvirieha – Kumpen osalta tutulla kota-alueella.

Viime vuonna järjestimme mukavan kiitosta saaneen tapahtuman Joensuun 30 arabimaahanmuuttajille kaupungin ulkoilualueella Kukkosensaaressa. Joensuun kaupungissa on osallistuttu muun muassa Joen yöhön ja lasten liukumäen hoitoon Joensuun ladun kanssa. Lisäksi mainittakoon viime vuodelta Liperin eri kylien päiväkotilapsille pidetyt ulkoilutapahtumat, joissa oli erilaisia leikkejä keppihevosrataa myöten.

Vaikka korona jylläsikin muutaman vuoden, olemme järjestäneet perinteisiä ulkoiluretkiä. Korona pudotti osallistujamäärät puoleen normaalista. Esimerkiksi takavuosina kevään iltayökävelyillä on ollut usein 30 – 40 kävelijää, mutta tautivuosinakin kahdenkymmenen kahta puolta. Kaikki kävelyretket ja talvella lumikenkäretket ovat samalla luontotapahtumia, joissa katsotaan erityisiä maastokohtia ja vastataan luontoa ja maastoa koskeviin kysymyksiin, kuunnellaan lintujen ääniä, näytetään erityisiä kasveja ja luonnon ihmeellisyyksiä, kuten esimerkiksi polun varsien ja soramonttujen punaiset kivet, joiden väri johtuukin yllättäen viherlevästä.

Jouko Koivu

Parhaimmillaan rivissä oli seitsemän lettupannua, yksi gluteenittomille letuille. Taikina tehtiin eri paikassa.

Suurin talkootoimintaan perustuva perinteinen tapahtuma on Karjalan erämessut, joihin Kumpe on osallistunut alusta alkaen. Erämessuilla on Pohjois-Karjalassa 35 vuoden perinne. Olemme olleet mukana Kolilla, Joensuussa, Nurmeksessa ja Lieksassa.

Messut järjestettiin ensimmäisen kerran jo 1980-luvulla Lieksan Nurmijärvellä, silloin vielä Karjalan Eränäyttely -nimellä. Pian tapahtumanimeksi vakiintui Karjalan Erämessut, jollaisena niitä Kolin kansallismaisemassa järjestettiin aina vuosituhannen vaihteeseen saakka. Kaksi viimeistä vuosikymmentä tapahtuma tunnettiin Kolin Erämessuina.

Erämessut järjestetään perinteisesti kahden vuoden välein ja tänä vuonna ne pidettiin Kontiolahden ampumahiihtostadionilla,

Nousimmekin sitten Luohttojåhkan länsirantaa noin 1200 metriin, johon saimme leirin pystyyn juuri ennen rajuhkoa sadekuuroa. Upea paikka, josta oli hienot näkymät itäpuolen huippujen jäätiköille. Tarkoituksena oli käydä tsekkaamassa aamulla Svenoniuksen jäätikkö, josta sitten takaisin Njoatsåsjohkan laakson pohjoisrintteelle, ja sieltä Boarekin saamelaiskylän kautta alkuperäiselle reitille kohti Kvikkjokkia.

Yöllä tuuli oli kääntynyt kaakkoisesta lounaiseksi, ja melkoisia puuskia tuli alas tunturin rinnettä.

Heräsin kahden aikaan teltan paukkeeseen ja kävin tsekkaamassa teltan kiinnityksen. Kaikki 11 kiilaa oli paikoillaan ja teltta tuntui kestävän tuulen hyvin. Viideltä heräsin siihen, että teltan katto löi naamalle, eli kaaret olivat joustaneet niin paljon, että kaartuivat kuperasta koveraksi. Ei muuta kuin taas ulos tsekkaamaan, että kaikki on paikoillaan. Ja olihan ne. Kaikki kiilaat tukevasti maassa.

Hämmästykseksenі huomasin, että Juha seisoi parinkymmenen metrin päässä littanana olevan telttansa vieressä ja pakkaili kamojaan. Kysyin, että mitäpä on tapahtunut, ja hän sanoi telttakankaan revenneen tuulenpuuskassa.

Seisoin telttani vieressä ja tarjosin hänelle suojaa omassa teltassani, joka olisi ollut riittävä kahdelle.

Kun Juha lähti kävelemään minua kohti, käännyin itsekin kohti parin metrin päässä ollutta telttaani.

En ehtinyt kääntyä kokonaan, kun Juha huusi, että nyt se lähti. Sain käännökseni loppuun, ja teltta pyöri jo parinkymmenen metrin päässä. Oli tempautunut irti ja kupolimallinen kun oli, niin sehän pyöri melko helposti. Otin spurtin crocsit jalassa, mutta kun en ole tuulennopea, niin sepä katosi kohta näkymättömiin. Kulkuani tosin hidasti myös kompastuminen kivikossa, toisen jalkineen putoaminen ja kuperkeikka. Seurauksena kunnon mustelma reidessä ja naarmut polvessa ja kämmenessä. Muutaman metrin vielä yritin paljain jaloin, mutta tehtävä oli mahdoton.

Keskityimme Juhan kanssa keräämään teltasta ulos lentäneitä varusteita rinteestä. Makuupussi, kännykkä, vaatteita, toinen sukka, kuorivaatteet, hattu.

Teltan mukana meni makuualusta, kartta, kompassi, toinen auton avain, lusikka ja muuta pientä. Oli hieman halju olo kalsarisillani, paljain jaloin sateessa. Äkkiä kuorivaatteet päälle ja sillä aikaa Juha oli käynyt herättämässä Mikan ja käskenyt tekemään tilaa. Mikan teltan suojassa sain sitten vaatteet kunnolla päälle ja vaelluskengät jalkaan ja kamat pakattua. Tuulenpuuskat olivat sen verran kovia, että pakattu rinkkakin pyörähti tuulessa.

Muu porukkakin olikin sitten jo herätetty ja aloimme korpivaelluksen kohti laaksoa jo reilusti ennen kuutta. Vajaan tunnin kävelyn jälkeen löytyi sen verran tuulensuojaa, että saimme improvisoidun aamupalan syötyä. Kahvit jäi kyllä siltä aamulta juomatta.

Sitten käyttöön Suunnitelma C. Koska olimme kahta telttaa ja kahta makuualustaa (Mikan alusta päätti ensin puhjeta ja sitten muuttua ilmapalloksi) vajaana, päätimme lähteä kohti Darreluoppal-tupaa, joka oli täysin päinvastaisessa suunnassa Suunnitelma B:stä.

Melkoinen munaravi siitä sitten tulikin. Viitisentoista kilometriä luoteeseen liki 20 metriä sekunnissa puhaltaneeseen vastatuuleen (Såmmarlappan tuvalla muutama sata metriä alempana oli tuona päivänä mitattu 18 m/s) ja ylämäkeen sateessa Njoattsojavrre-ketjua myöden ja sitten tunturin kielisen ympäri lounaaseen, onneksi jo alamäkeen ja poudistuvassa säässä.

Päivän matkaksi tuli 26 kilometriä ja tarpominen kesti reilut 12 tuntia. Hieman teki kipeää oikea kolhittu polvi ja vasemman reiden kolahtaminen, muutaman verinaarmun lisäksi parin kämmenen kokoinen mustelma.

Ei pidetty lounastaukoa, vaan mentiin pähkinöillä ja muulla pikkupurtavalla. Hyräilin mennessäni vanhaa rallia *”mä koditonna kuljeskelen nyt.”*

Ryhmän asennetta kuvaa hyvin, että kukaan ei kiukutellut eikä narissut, vaan matkalla huuli lensi kuin spitaalisten pikkujoulussa. Myöhemmin kuulimme, että myös tapaamiemme hollantilaisten teltta oli tuulessa revennyt.

Kun päästiin viimein tuvalle, ei kellään ollut mitään sitä vastaan, että maksamme 50 euroa per nuppi sisämajoituksesta lämmitetyssä kämpässä, jossa oli erillinen kuivaushuone.

Aamulla oli epätodellinen olo, kun sai vetää jalkaansa kuivat sukat, jotka sai työntää kuiviin jalkineisiin. Talvivaelluksillahan tuon on täysin normaalia.

Kämpän mittari näytti kahta + astetta, joten pukeuduimme lämpimästi ja lähdimme vetämään Padjelantaledeniä kohtoi Kvikkjokkia. Juha oli lähtenyt jo aiemmin, koska hänen piti olla Suomen puolella jo lauantaina. Muut kävelimme reippaasti Såmmarlappan tuvalle, loppuosa matkasta jo tuttua polkua. Nyt ainoastaan minä kotini menettäneenä yövyin tuvassa, muut teltassa. Yöllä oli lämpötila niukasti pakkasen puolella ja kevytretkeilijä Antti kertoi ei-viihtyneensä kevyen peiton alla.

Timo, Juha, Antti ja Mika lähtötunnelmissa Kvikkjokkissa.

STF:n majoilla saa teltassa yöpyä maksutta ja käyttää palveluita, WC ym. Jos tulee sisälle keittelemään, on maksu noin 20 euroa. Tuolla tuvalla oli myös pieni puoti, josta sai retkieväitä, makeisia, cokista ja folkeööliä. Päivän matka oli ”vain” kuutisentoista kilometriä.

Aamulla taas päiväjärjestyksen mukaan polulle ja Tarrekaisestuganin ohittaen kohti Njunjesin tupaa. Päivämatka hieman alle 20 kilsaa.

Tuvilla on vahdit, jotka hoitavat rahastuksen ja huolehtivat yleisestä järjestyksestä. Pesti kestää viisi viikkoa kerrallaan, ja kaikki sapuska ja muut pitää maksaa itse ja hoitaa kohteeseen. Palkkio on muutama satanen (euroissa) kuussa, joka käytännössä kuluu helikopterikuljetuksiin itselle ja varusteille. Njunjesin emäntä oli tuottanut omat varusteensa mökille jo maaliskuussa lumikelkalla ja itse kävellyt 13 kilsan matkan pienen repun kanssa. Tarrekaisella oli nuori nainen kahden juuri- ja juuri kouluikäisen lapsen kanssa.

Njunjesin maja on hienolla paikalla laaksossa, kanjonimaisen kosken partaalla. Kosken yli menee silta, jonka toisella puolella on telttailualue pienessä koivikossa. Oli kuulemma todella kostea paikka aamulla.

Viimeinen vaelluspäivä, samassa pusikossa kuin viikkoa aiemmin. Aina ei voi voittaa. Varmistaaksemme ehtimisen 13.30 veneelle lähdimme taivaltamaan poikkeuksellisesti jo kahdeksalta. Tappavan tylsää polkua lähes juoksimme, kun tiedossa oli Jokkmokkin Opera-ravintola, poropizza ja iso, kylmä olut. Paitsi Pepsin juojalle. 13 kilsan hölkän jälkeen olimme ajoissa venerannassa ja venekuski tiesikin jo kohtalostamme. Juha oli edellisenä aamuna kertonut koettelemuksistamme.

Sitten Kvikkjokin Fjellstationille ilmoittamaan, että jos maastosta löytyy telttaa, makuualustaa, id-kortteja ym. ei tarvitse aloittaa etsintöjä, vaan että kaikki ovat kohtalaisissa ruumiin ja hengen voimissa ja edelleen hengissä.

Konsta Pylkkäsenkin mukaan paras ja imelin viisauden laji on jälkiviisaus, sillä saralla saa ihminen eniten aikaan. *”Jälkiviisaan silmä on somassa paikassa, sillä se kahtoo taaksepäin”*.*

Miten teltan lähtemisen olisi voinut estää? Päällimmäisenä syynä ehkä se, että olin jättänyt teltan oven auki, joka teki teltasta melkoisen purjeen. Lähtöä olisi saattanut estää, jos olisin laittanut kiilojen ja/tai narujen päälle lapsen pään kokoiset kivet. Ja ainakin yksi kiila ja naru sellaiset, ettei edes tornado niitä irrottaisi. Ensi kerralla sitten ja opiksi jälkipolville.

Matkalla oli mukana **Mika Kiiski** matkan johtajana, **Juha Karvonen, Timo Mäkinen, Antti Siipola** ja muistiin kirjoitti jarruvarjo **Paavo Ahonen.**

**Veikko Huovinen, Havukkaahon ajattelija.*

Lakat kypsyvät Tarradalenissa.

mukana Erämessuilla

kuten myös kahden vuoden kuluttua. Ensi vuonna vuorossa on Imatra.

Erämessut on työllistävin tapahtuma, jossa nytkin oli talkoissa 35 kumpelaista. Osa vuorotteli eri päivinä, osa oli koko ajan mukana. Puuha kestää tavallaan neljä päivää, vaikka itse erämessut pidetään perjantaista sunnuntaihin. Edeltävä torstai-ilta on nimittäin rakennuspäivä, jolloin kaikki järjestellään mahdollisimman valmiiksi messuja varten.

Kaikenlaiseen säähän pitää varautua. Niinpä Kumpella oli neljä katosta: infopisteen lisäksi kaksi lettujen paistamista varten ja viimeisenä myyntipiste. Parhaimmillaan oli myyntikatoksen kohdalla pitkä jono.

Kenelläkään muulla järjestäjällä ei ole yhtä suurta aluetta käytössään. Kumpen alue oli noin hehtaari, koska katosten lisäksi oli nuotiopaikka nokipannukahvin keittämistä varten, penkkejä kahvittelijoille ja kaikkein laajimpana alue, johon sijoittui mäen päälle lapsille keppihevosrata ja puujalkojen käyttöalue, metsään köysirimpuilupaikka, rinteeseen tikkupullan paistopaikka sekä luontopolun ja ”Hyvän mielen polku” alku.

Jonkin verran talkooporukka vaihteli päivittäin, mutta suurin osa oli koko ajan mukana vaihdellen osaksi tehtäviä välillä. Olimme tyytyväisiä messujen onnistumisen suhteen, vaikka sunnuntaina sateetonta taisi olla vain kolme tuntia. Lauantai oli luonnollisesti paras päivä ihmisten vapaa-ajan vuoksi.

Infokatoksen vieressä oli 14 kuvan susinäyttely ja taustalla lasten toiminta-alue.

Iines Ratilainen ja Kumpen infomaalaus. Hahmot kuvaavat toimintaa eri vuodenaikoina.

Nähdäkseni runsas talkootoiminta ja muu yhteistoiminta ovat niitä tärkeitä asioita, joihin kerhon menestyminen perustuu. Vaikka tapahtumia on useita, koskaan ei ole ollut vaikea saada talkoolaisia. Kumpen osalta tähän voikin olla hyvin tyytyväinen ja tuntea kiitollisuutta, koska muuten monipuolinen toiminta ei onnistuisi.

Jouko Koivu

VaVa-leirillä Susikyrössä

Leirin valmistelu leiripaikalla alkoi lauantaina sateessa. Sääennusteen epävakaisuus oli mielessä, kun rakennettiin toimintakatoksia leirikeittiön viereen ja katettiin iltanuotioaluetta valtavalla pressulla. Jos kävisi niin hyvin, että aurinkokin näyttäytyisi, niin katoksista saataisiin suojaa myös paahteelta.

Leirin ohjelma oli rakennettu siten, että aamupäivällä oli yhteisiä ohjelmia ja iltapäivällä vapaavalintaista ohjelmaa. Vapaavalintaisessa ohjelmassa oli joka päivä uimista ja siihen riitti aina innokkaita, etenkin kun sää-tila muuttui aurinkoisemmaksi leirin edetessä. Joka päivä oli myös varattu aikaa saunomiseen päivällisen jälkeen ja leiripäivä päättyi iltanuotiolle.

Leiriläiset oli jaettu kuuteen ryhmään, jotka toimivat leirin ajan yhdessä erilaisissa tehtävissä. Leiriryhmille jaettiin talkootehtäviä, jotka vaihtuivat päivittäin. Talkootehtäväryhmät olivat klapi-, keittiö-, siivous- ja saunaryhmä. Talkootehtävissä nuoremmatkin leiriläiset pääsivät tutustumaan leirin tärkeisiin huoltotöihin ja erityisesti vedenkanto nousi nuorten suosioon.

Sunnuntaina leiriläiset saapuivat hyvissä ajoin. Osa tuli omalla autolla ja osa julkisella liikenteellä sekä taksilla. Tottunein ottein olivat majoitteet pystytettyinä ja majoittautumiset kämppiin tehty, joten pääsimme aloittamaan leirin ajallaan auringonpaisteessa. Lipun noustua salkoon, kerrottiin leirin ohjeita ja leikittiin tutustumisleikkejä. Lopuksi nautimme tukevan iltapalan ja kävimme rankan matkustuspäivän päätteeksi nukkumaan.

Maanantai aukeni edellispäivää kosteampana, mutta katoksista saimme suojaa puuhillemme. Aamupäivän aikana valmistimme jokaiselle nimikiekon kaulanauhaan. Kiekkoon poltettiin kuumalla naulalla leiriläisen nimi ja kaulanauha pyöritettiin langoista. Hienoja nimikiekoista tulikin. Toinen aamupäivän aktiviteetti oli leirimerkki, joka prässättiin märkään nahanpalaan leiriä varten tehdyllä stanssilla. Merkki rei'itettiin, jotta sen voi kiinnittää haluamaansa alustaan, vaikka reppuun.

Lounaan jälkeen valmistauduimme kalastukseen. Jokainen valmisti itselleen onkivavan ja siihen kiinnitettiin onkilaite. Leiriläiset jaettiin kahdelle kalastuspaikalle, joista toinen oli Ounasjoen varressa ja toinen Hommalammella. Kummassakin saatiin hieman saalista, mutta sitäkin enemmän kokemusta. Pienoinen tihkusade ei haitannut kalastajia.

Leiriin palattuamme olivat välipalan jälkeen vuorossa vapaaehtoiset ohjelmat, joita olivat maanantaina kaarnalaivan ja lusikkauistimen valmistaminen.

Vapaaehtoisessa ohjelmassa tehtiin myös ryhmien talkootöitä ja pelattiin ja leikittiin sekä uitiin.

Illalla saunomisen jälkeen kokoonnuimme iltanuotiolle, jossa lauloimme ja leikimme laululeikkejä. Iltapalaksi paistoimme makkaraa, kalaa ei päätynyt onkireissulta nuotiolle saakka. Kuulimme myös nimitarinan **Leena Laulajaisen** kirjasta *Aurinkolintu ja kaamoksen korppi*. Tarina kruunasi ensimmäisen kokonaisen leiripäivämme ja kävimme nukkumaan kera uusien kokemustemme.

Tiistain ohjelmassa oli luontoseikkailu Hommakankaalla. Seikkailu kesti koko aamupäivän ja lounas tarjoiltiin maastossa reitin varrella. Seikkailussa vierailtiin useilla rasteilla, joilla tehtiin Lapin luontoon liittyviä tehtäviä. Tehtävissä tunnistettiin lintuja, kuunneltiin ympäristön ääniä silmät suljettuina, tutustuttiin Ounis-paikan henkeen, tarkkailtiin kasveja matkan varrella ja myös tunnistettiin niiden kuvauksia

Sari Rinta-Luopa

Pippokeron huiputtajat.

Sari Rinta-Luopa

Läpsypelin onnenpyörä valmistumassa.

Sari Rinta-Luopa

Merirosvolaiva kaarnasta.

Sari Rinta-Luopa

Lusikasta tehty uistin.

Logilaiset pyöräretkellä Turun saariston

Else-Maj Suolinna

Saariston pieni rengastie tarjosi sekä haasteita että silmäniloa. Joukko lossia odottelemassa.

Helatorstaiaamuna lähti seitsemän iloista logilaista polkemaan saariston pientä rengastietä. Auton ajajaksi olin saanut suostuteltua **Iijan** Kolbmasta. Reittimme kulki Naantalin kautta Rymättylään, sieltä m/s Östenin matkassa Nauvoon ja Nauvosta Paraisille, josta poljimme kotiin.

Ensimmäinen pysähdyspaikkamme retkieväineen oli Särkänsalmen sillan jälkeen oleva levähdyspaikka. Grillikin oli jo auki. Selkä ehti kuivua,sillä jo alkumatka näytti meille korkeat mäet. Itse olin aluksi innokas polkemaan korkeitakin mäkiä ylös, mutta huomasin sitten ylämäessä hankitun hien muuttuvan aika kylmäksi alamäen viimassa ja aloin seurata viisaampien esimerkkiä ja taluttaa ylämäet – ainakin silloin tällöin. Olin kiertänyt vajaa kaksi viikkoa aiemmin reitin autolla ja kauhistunut mäkien määrää. Ryhmässämme oli aika iäkästä väkeä,kaikki eläkeläisiä joista kaksi 81-vuotiasta. Sikasi urakka tuntui aika isolta. Hyvin kuitenkin selvisimme. Kukaan ei uupunut täydellisesti ja kolhuilta säästyttiin.

Käpylintu ihmetteli kuvaajia.

Rymättylässä ajoimme kolmisen kilometriä ohi kääntymispaikan, mutta selvisimme silti majapaikkaamme Kunstenniemen leirikeskukseen hyvissä ajoin. Paikka oli tosi viihtyisä ja varsinkin melkein meren päällä oleva sauna tuntui loistavalta. Pulahdus mereen tuntui kivalta ja oli hyvä tilaisuus heittää talviturkki meren vietäksi.

Söimme päivällisen Kunstenniemen ruokalassa,mutta ilta- ja aamupalat teimme majapaikassamme. Totesimme aamupalan yöpaidassa olevan kodikkaampi kuin ruokalassa , jonne oli matkaa 900 metriä.

Puolta tuntia ennen sovittua lähtöaikaa (joka oli yhdeksän) lähdimme matkaan. Aikaa oli reilusti, joten kävimme ennen Hammarön lossia ihailemassa maisemaa Karhuvuorella. Rymättylästä mennään laivalla Nauvoon. Valitettavasti meillä ei ollut aikaa pysähtyä Seilin saarelle, koska m/s Östen ainakin tähän aikaan keväästä liikennöi aika harvakseltaan.

Seilistä tuli lautalle iloinen ryhmä, joka hetken kuluttua viritti kahvilassa laulun, josta heti huomasi heidän olevan kuoroihmisiä. He olivat Haukiputaalta ja olivat nyt kesäretkellä saaristossa. He kutsuivat meidät seuraavana iltana olevaan konserttiin. Majapaikkaamme Kirjaisiin saavuimme vasta puoli seitsemän aikaan, mutta olimme Nauvon satamassa syöneet

kasvidominossa ja valmisteltiin ryhmän valitsemasta tunturin eläimestä säkeistö Saku Sammakkoa iltanuotiolla esitettäväksi.

Päivän vapaaehtoisina ohjelmina oli edellispäivän tehtävien jatkamisen lisäksi pelien rakentamista. Peleinä valmistimme läpsypelin, joka jätettiin Susikyröön muidenkin pelattavaksi sekä salkopallon, joka saavutti suuren suosion leirin aikana.

Iltapalan jälkeen kokoonnuimme perinteiselle iltanuotiolle, jossa pääsimme kuulemaan ryhmien luontoseikkailussa rakentamia eläinriimejä laulujen ja leikkien lomassa. Iltanuotion päätteeksi kuulimme uuden kiehtovan tarinan.

Keskiviikon aamupäivän ohjelmana olivat leiriolympialaiset. Lajeja ei ole vielä hyväksytty virallisiin olympialaisiin, mutta jonain päivänä kansainvälisillä kentillä voidaan nähdä tiimiongintaa, pudotustikkaa, ilmapallonkuljetusta ryhmän jäsentä kantaen tai pesusieniviestiä.

Tytti Jauhiainen

Leirimerkki.

Leiriolympialaisten päätöslaji helmiviesti ei jättänyt ketään kylmäksi ja siihen olikin hyvä aurinkoiset olympialaiset päättää. Tulokset julkistettiin iltanuotiolla, johon saakka ryhmät jännittivät sijoitustaan.

Lounaan jälkeen opimme ja kertasimme erä- ja leiritaitoja. Rasteilla oli aiheina nuotio ja tulenteko, vaelluksen ruoka ja retkikeitin, vaelluksen varusteet sekä rinkan pakkaus. Paljon uutta asiaa nuorille leiriläisille ja hyvää kertausta leiriläisten huoltajille sekä ohjeistusta seuraavan päivän vaellukselle.

Päivän vapaavalintaisessa ohjelmassa sai valmistaa poronluisen avaimenperän tai korun tai leirikaverin puun oksasta. Avaimenperät ja leirikaverit askarreltiin myös keittiöllä työskenneille emännille kiitoslahjoiksi.

Lettuiltanuotiolla isossa osassa olivat letut, joita pääsi itse paistamaan avotulella. Paistamisen ohessa lauloimme ja pelasimme suuren suosion saavuttanutta pikatietokilpailua. Iltatarinan jälkeen tarjottiin vielä iltapalaa ja halukkaat paistoivat useammankin letun.

Torstaina lähdimme lounaan jälkeen vaellukselle. Vaeltajat kuljetettiin autoilla Ketomellaan, josta kuljimme Maraston reittiä pitkin Tappurin tuvalle. Kahdeksan kilometrin matkalta löytyi runsaasti uusia ystäviä, mutta hyvällä suojauksella niiden kanssa pärjättiin.

Teltat pystytimme Tappurin tuvan maastoon, josta löytyi runsaasti hyviä telttapaikkoja. Ilta kaunistui sateen jälkeen ja nuotiolla paistetut nakit ja lehtitaikinat maistuivat.

Perjantaina vaelluksen paluumatkan päätimme tehdä hieman pidemmän kautta, joka osoittautui erinomaiseksi valinnaksi. Pilvipoutaisessa tunturissa oli helppo kulkea ja matkalla Seiposen kautta Hietajärvelle ja Ketomellaan halukkaat pääsivät huiputtamaan Pippokeron.

Matkaa paluumatkalle kertyi 11 kilometriä. Parkkipaikalle jaksoimme hienosti ja onnistumisen tunne oli käsinkosketeltavaa.

Juhani Jauhiainen

Leiriolympialaisten huipennuslaji, helmiviesti.

Leiriin jääneet olivat tehneet päiväretkiä tunturiin tai Hettaan ja saunoneet sekä viettäneet rennon leiripäivän. Emännille oli annettu vapaapäivä ja leirissäkin valmistettiin itse omat ruoat.

Iltanuotiolle olivat ohjelmaa laatineet leiriin jääneet johtaja ja leiriläiset.

Viimeisen illan iltanuotio yhdisti meidät leiriläiset vielä kerran laulamaan ja viettämään iltaa yhdessä. Illan tarinaa kaikki hiljentyivät kuuntelemaan riehakkaan ohjelman jälkeen.

Lauantaiaamu valkeni aurinkoisena ja leiri päätettiin aamupalan jälkeen lipunlaskuun.

Leiri onnistui hyvin ja emäntien runsaiden eineiden ansiosta kaikki jaksoivat osallistua ohjelmiin.

Sari Rinta-Luopa

Leirilaulu jää elämään

Leirin läpi kasvanut leirilaulu jää muistoihin kertoessaan leirin tapahtumista Juokse, kellokas -laulun sävelin.

Outamaita ja auvikoita
kellokas poroni laukota
noita
Huua luua halinna luua
Halinna luua huu-aa-i-lii

Laulun kuulen tunturin
tuulen
leiriin jo tänne tulleen
luulen
Huua luua halinna luua
Halinna luua huu-aa-i-lii

Halinna luua huu-aa-i-lii
Metsä raikaa tunturin
taikaa
leirissä tässä on lapin taikaa
Huua luua halinna luua
Halinna luua huu-aa-i-lii

Vatsat huokaa tuokaa
muonaa
Meeri, Kirsti keittää ruokaa
Huua luua halinna luua
Halinna luua huu-aa-i-lii

Hommat hoituu taidot
karttuu
aikuiseksi tässä varttuu
Huua luua halinna luua

Halinna luua huu-aa-i-lii
Polut uudet esteet suuret
Hommakankaan puiden
juuret
Huua luua halinna luua
Halinna luua huu-aa-i-lii

Vuontisjärven laineen loiske
leiriläisten letun räiske
Huua luua halinna luua
Halinna luua huu-aa-i-lii

Tunturissa aina tuulee
kapustarinnan siellä
kuulee
Huua luua halinna luua
Halinna luua huu-aa-i-lii

Juhani Jauhiainen

Kielo Karhun seikkailuista kerrotaan Maahisten tarinassa.

pienellä rengasreitillä

hyvin Lescale-ravintolassa, joka osoittautui maineensa veroiseksi.

Seuraavana aamuna ylä- ja alamäet jatkuivat. Kävimme matkalla ihailemassa Lenholmenin luonnonsuojelualuetta, joka on ainutlaatuinen jalopuulehto. Siellä on runsas kukkaloisto ja lintutorni ruovikkonäkymän kera. Paraisten luonnonsuojeluyhdistys hoitaa aluetta.

Pyöräilijät ryhmäpotretissa.

Paraisilla pysähdyimme myös Sattmarkin kahvituvalle, jonka päärakennus on vanha torppa ja hyvin viehättävä.Kahvilan lisäksi siellä on myyntikoju,josta ostimme savulohta ja viereisestä tarjoilupaikasta juotavaa.

Vielä oli matkan varrella Paraisten kalkkilouhoksen näköalapaikka. Sieltä saimme katsella louhoksen suuruutta ja opastaulu kertoi kaivoksen historiaa, metallilajien käyttöä ja kaivaustoimintaa. Lähellä olevat kuntoportaat eivät tällä kertaa houkutelleet.

Leirialueella meitä kohtasi pettymys, kun vesi mökissä ei ollut käytössä putkivian vuoksi. Pärjäsimme silti hyvin. Kolme meistä lähti Paraisten kirkkoon haukiputaalaisia kuuntelemaan. He olivat kovin iloisia tulostamme ja me kuuntelimme heitä mielellämme harvalukuisen yleisön joukossa. Heistä paistoi laulamisen ilo. Me kirkossa kävijät poikkesimme alkoon ja niinpä viimeisen illan kunniaksi kuohuviinit – taisi tosin olla lähellä olevien syntymäpäivien kunniaksi myös. Kirkossa kävijöille kerrottiin hienosta lintuhavainnosta. He olivat nähneet ja kuvanneetkin kirjosiipikäpylinnun! Mahtoiko olla jopa elis useallekin?

Viimeinen päivä oli lyhin. Kaarinassa joimme vielä huoltoasemalla lähtökahvit.

Retkemme onnistui tosi hyvin. Kilometrejä kertyi yli 150, mikä on tosi paljon huomioiden maaston mäkisyys ja ryhmäläisten ikä. Sää suosi meitä. Aiempien viikkojen kovat tuulet olivat poissa, uhattua sadetta ei tullut ja luonto oli kauneimmillaan.

Paraisten kalkkilouhos näköalapaikalta katsottuna.

Kevään vihreys oli täydellinen, kirsikkapuut ja tuomet olivat kukassa,omenapuitten ja syreenien nuput juuri aukeamassa. Teimme paljon havaintoja kasveista ja linnuista. Havaintojen tekeminen on ihan toista tasoa pyörällä polkien kuin autoillessa.

Ainoa haaveri oli huomioviirin katkeaminen. Kaikki jaksoivat hyvin. Ryhmähenki oli hyvä ja kaikki tekeminen (aamu- ja iltapalat, saunan lämmitys yms) sujui hyvässä yhteistyössä. Retken onnistuminen tuo aina hyvän mielen ja yhden muiston lisää elämän kirjaan.

Kirjoitti **Riitta Hoverfält**, logilainen

KÄMPPÄTOIMIKUNNAN KUULUMISIA

Talkookesä takana – paljon saatiin aikaan

Tämän kesän kolmen viikon talkoot saatiin onnistuneesti päätökseen juhannukseen mennessä. Paljon muutakin tehtiin kuin vuosittaiset perustyöt eli siivoukset, polttopuiden teko ja erilaiset huoltotyöt, jotka ovatkin aikaa ja tekijöitä eniten vaativa osuus.

Kyrössä ja Talaksella lattioita huoltomaalattiin, Aihkin lattiaa tuettiin, Kyröön tehtiin ”tuloportti”, Kiisalla puuvajaan liukuovi ynnä muuta.

Erikoisuutena mainittakoon Susikyröön perinteisillä menetelmillä tehty pisteaita. Suurkiitos siitä **Nuutisen Eerolle**, jonka hyvällä etukäteissuunnittelulla ja johdolla aita valmistui nopsaan. Nettisivuiltamme löytyy video aidan valmistamisesta, kannattaa katsoa.

Viime syyskokouksessa esitettiin, että Talakselle hankittaisiin vanhan ruuhen tilalle soutuvene, joka sinne nyt saatiinkin, kiitos Mikko.

Vene kuljetettiin talkooviikolla kämpälle soutamalla ja kannaksen yli miesvoimin vetämällä ja se sijoitettiin kalanperkuupaikan lähelle keskimmäisen lompolon rannalle. Nyt on siten veneet sekä Talasjärvellä että kämpällä kalastajien tai muuten vaan soutelevien käytettävissä.

Päivin kirjoitus ensikertalaisen kokemuksista talkoissa kertoo hyvin, mitä kaikkea talkoissa tehtiin. Ilahduttavan monta ensikertalaista, kuusi henkilöä, oli tänä kesänä mukana ahertamassa kämpillämme. Toivottavasti näemme tulevinakin vuosina.

Kämppätoimikunnan puolesta suurkiitos kaikille mukana olleille; **Päivi, Mirja, Erja, Pirkko, Hanna, Merja ja Eero, Kaija ja Jouni, Pertti ja Mika, Jukka, Teuvo, Jyrki, Jari**.

Petipaikkavarausten hoitajana haluan muistuttaa jäseniämme Kämppien avain- ja käyttösääntöjen aluemaksuja ja etukäteen tehtyjen petipaikkavarausten peruutuksia koskevista pykälistä §13 ja §14.

*13. Petipaikkojen varausajalta perittävät **aluemaksut suoritetaan etukäteen** Tunturiladun tilille.*

*14. Varauksen mahdollisesta peruuntumisesta on ilmoitettava varaustenhoitajalle välittömästi. **Peruutuksen tapahtuessa aikaisemmin kuin 14 vuorokautta ennen varatun ajan alkua, varauksesta ei peritä maksua. Peruutuksen tapahtuessa 7 – 14 vuorokautta ennen varatun ajan alkua, maksu on 1/3 varatun ajan maksusta. Peruutuksen tapahtuessa alle 7 vuorokautta ennen varatun ajan alkua, maksu tulee suorittaa kokonaisuudessaan.** Peruutusmaksuihin on puheenjohtajan tai varaustenhoitajan päätöksellä mahdollisuus saada lievennystä erityisistä syistä (esimerkiksi onnettomuus, vakava sairaus, läheisen kuolemantapaus ja vastaavat).*

Koronan vuoksi peruutuksia on ymmärrettävästi tullut hyvinkin viime tingassa, jolloin pykälän 14 lievennyksiä on sovellettu. Nyt kuitenkin on suotavaa, että varsinkin koko kämppää koskevien varausten, kuten esimerkiksi kerhoviikkojen peruutukset tehdään sääntöjen mukaisesti. Näin saadaan kämppä ajoissa muiden jäsenten käyttöön, eikä se jää tyhjilleen ja tuottamattomaksi turhan takia.

Lisäksi haluan muistuttaa Avainsääntöjen pykälistä §1, §2 ja §9. Kämppäavainta saa käyttää avaimen haltijan lisäksi vain samassa osoitteessa asuvat Tunturiladun jäsenet eikä avainta saa siis luovuttaa muille. Kämppämme ovat vain jäsenten ja heidän kanssaan mahdollisesti olevien vieraiden käytössä, joista mukana oleva jäsen vastaa.

Kaikki avaimiin ja kämppiin liittyvät säännöt löytyvät Tunturiladun verkkosivuilta Lapin kämpät -kohdan alta. Jos ei ole mahdollista saada niitä sieltä, niin ottakaa yhteyttä minuun tai johonkin muuhun kämppätoimikunnan jäseneen, niin säännöt toimitetaan esim. postitse.

Mukavaa loppukesää ja syksyä!

Sirpa Alapuranen

Kämppätoimikunnan jäsen, varaustenhoitaja ja avainvastaava

Jari Mankinen

Halonhakkuuta Kiisalla, Jyrki Lilleberg kirveen varressa.

Ensikertalaisena kämppätalkoissa

Tunturiladun talkoisiin osallistuminen on mainio keino oppia ymmärtämään, ettei mikään tule tyhjästä ja kaiken on tehnyt joku.

Kesäkuun alkuviikoilla Kyrössä, Kiisalla ja Talaksella kaikki kämpät ja saunat siivottiin ja kuurattiin mattoja ja muita tekstiilejä myöten. Kämppien liiterit täytettiin pilkotuilla polttopuilla. Kullakin kämpällä tehtiin pienempiä ja isompia korjaus- ja kunnostustöitä. Kyrössä talkooväkeä kävi kaikkineen lähes parikymmentä henkilöä. Siellä tekemistäkin olikin eniten koska sekä rakennuksia että kävijöitä on enemmän kuin Kiisalla ja Talaksella, jonne viisi talkoolaista oli sopiva määrä puurtamaan.

Mirja Husso

Polttopuiden teko on iso työ...

”Ihmiset ovat erilaisia” sekä muita latteita mutta kuolemattomia viisauksia voi pohtia jyystäessään juuriharjalla saunan lauteita tai huuhtoessaan patjanpäällisiä.

Joku haluaa touhuta porukassa ja polttopuun rankaa kiskoessaan kertoa mehevää juttua siskonpojan kalareissulta. Toinen taas mieluummin vetäytyy töihin omaan rauhaansa kuulokkeet korvilla.

Harvat meistä ovat taitavia suunnittelemaan ja toteuttamaan pysyviä rakennelmia. Suurin osa tekemisistämme toistuu ja häviää unohduksiin päivittäisissä tai vuotuisissa ajan kierroissa.

Susikyröön rakennetut upeat riuku- ja pisteaidat jäävät ihasteltaviksi vuosikymmeniksi, kun taas puhtaat astiat tulevat aina uudelleen pestäviksi ja vaivalla tehdyt polttopuut luovuttavat hetkeksi lämpönsä palaten taas tuhkana luonnon suureen kiertoon.

Kaikkia erilaisten töiden tekijöitä tarvitaan talkoissa, jotta latulaiset voivat nauttia olostaan Lapin kämpillä.

Susikyrön uusi aita.

Lähdin talkoisiin tehdäkseni tupien eteen jotakin hyödyllistä koska kerran niitä käytänkin. Ensikertalaisena olin huolissani, onkohan talkoissa mitään hyötyä ihmisestä, joka ei osaa laittaa ruokaa, ei käyttää työkaluja ja pelkää pöriseviä koneita.

Näin jälkikäteen vakuutan, että aina löytyy järkeviä töitä meille ei-niin-käteville. Tavalliset arjen taidot riittävät. Vesi, rätti ja harja tulivat hyviksi kavereiksi ja vielä muutama päivä talkoiden jälkeenkin hajumuistissa viipyili raikas Tolun pelmahdus. Vaikka töitä pakerrettiin päivät pitkät, tunnelma oli hauska ja talkoissa oppi tuntemaan uusia ihmisiä. Joka ilta nautittiin ihanista puusaunan löylyistä ja rohkeimmat pulahtelivat vastikään jäistä vapautuneisiin vesiin.

Fyysisen työn tekeminen nosti kuntoa ja antoi makoisat yöunet.

Suuret kiitokset kaikille tal-

Tunturikerho Kavtsi järjestää perinteisen kaamosvaelluksen tulevassa vuodenvaihteessa eli 31.12.2022 – 7.1.2023.

TÄLLÄ KERTAA KULKU SUUNTAUTUU KEMIHAARAN MAISEMIIN.

Kokoontuminen 30.12. Tulppion Majoilla, josta kyyti aamulla 31.12. Kemihaaraan, josta varsinainen vaellus alkaa. Reitti pyritään suunnittelemaan tuvalta tuvalle, jolloin vähintään osa porukasta voi yöpyä tuvissa, kuitenkin kaikkien tulee varautua myös telttaöihin.

Vaellus päättyy lauantaina 7.1.2023 Tulppion Majoille.

Tulppion Majoilta on varattu kyyti Kemihaaraan sekä majoitus tulopäivän illalle sekä vaelluksen päättymispäivälle 10 hengelle.

Vaellus sopii normaalikuntoiselle henkilölle, jolla on kokemusta talvivaelluksesta. Varusteita, lähinnä suksia ja ahkioita sekä keittimiä voi vuokrata Kavtsilta. Lisätietoja näistä sekä varausohjeet löytyy osoitteesta: https://tunturilatu.fi/kerhot/kavtsi/varustevuokraus-2/

Ilmoittautumiset 1.12.2022 mennessä
Paavo Ahoselle, pkahonen@gmail.com ja 040 5274 639.
Samasta osoitteesta saa lisätietoja.

Päivi Salminen

Kiisan pyykit hulmuavat alkukesän vihreässä.

koisiin osallistuneille ja etenkin tupaemännälle ja -isännälle **Sirpalle** ja **Ekille**, jotka hulppealla meiningillä ja hyvillä hermoilla kantoivat päävastuun talkoiden onnistumisesta. Talkoot toistuvat yleensä kesäkuun ensimmäisillä viikoilla, joten ne kannattaa merkitä kalenteriin jo nyt. Nähdään viimeistään ensi kesänä!

Päivi Salminen, ensikertalainen Rovaniemeltä

PS. Ensi vuonna kämppätalkoot ovat elokuussa. Viikolla 31 ahkeroidaan Susi-Talaksella, viikolla 32 Susi-Kiisalla ja viikolla 33 Susikyrössä.

Kämppätoimikunta

PETIPAIKKA-VARAUKSIA 2022

VANHA KÄMPPÄ (10+4 paikkaa)
7.9.–10.9. Okta (8/14)
10.9.–17.9. Jäsenvaraus (14/14)
17.9.–24.9. Owla (14/14)
24.9.–1.10. Tsietsa (14/14)

SUSI-OSKARI (5 paikkaa)
9.9.–16.9. Jäsenvaraus (1/5)
10.9.–17.9. Jäsenvaraus (1/5)
17.9.–24.9. Owla (5/5)
25.9.–2.10. Jäsenvaraus (5/5)

KOIRA-OSKARI (5 paikkaa)
3.9.–10.9. Jäsenvaraus (5/5)
10.9.–17.9. Jäsenvaraus (5/5)
18.9.–25.9. Jäsenvaraus (5/5)
25.9.–2.10. Jäsenvaraus (1/5)

SUSI-KIISA (8 paikkaa)
27.8.–3.9. Kavtsi (8/8)
3.9.–7.9. Okta (8/8)
7.9.–14.9. Jäsenvaraus (8/8)
15.9.–18.9. Njalla (8/8)
18.9.–24.9. Jäsenvaraus (1/8)
18.9.–23.9. Jäsenvaraus (6/8)
24.9.–30.9. Jäsenvaraus (8/8)

SUSI-TALAS (10 paikkaa)
10.9.–17.9. Kuokte (10/10)
17.9.–24.9. Jäsenvaraus (10/10)
24.9.–30.9. Jäsenvaraus (2/10)
8.10.–15.10. Jäsenvaraus (6/8)
15.10.–22.10. Alppas (10/10)
31.12.–7.1.23 Kolbma (10/10)

PETIPAIKKA-VARAUKSIA 2023

VANHA KÄMPPÄ (10+4 paikkaa)
1.4.–8.4. Logi
12.8.–19.8. Kämppätoimikunta talkoot
9.9.–16.9. Kumpe
16.9.–23.9. Kuovza

SUSI-OSKARI (5 paikkaa)
25.3.–1.4. Jäsenvaraus (5/5)
12.8.–19.8. Kämppätoimikunta talkoot
9.9.–16.9. Kumpe

KOIRA-OSKARI (5 paikkaa)
12.8.–19.8. Kämppätoimikunta talkoot
9.9.–16.9. Kumpe

SUSI-KIISA (8 paikkaa)
5.8.–12.8. Kämppätoimikunta talkoot

SUSI-TALAS (10 paikkaa)
29.7.–5.8. Kämppätoimikunta talkoot
9.9.–16.9. Logi

AIHKIN VARAUKSIA 2022

27.8.–3.9. Jäsenvaraus
7.9.–9.10. Jäsenvarauksia
15.10.–17.10. Jäsenvaraus
3.12.–5.12. Jäsenvaraus
10.12.–17.12. Jäsenvaraus
22.12.–26.12. Jäsenvaraus

AIHKIN VARAUKSIA 2023

26.2.–16.3. Jäsenvarauksia
18.3.–22.4. Jäsenvarauksia
12.8.–19.8. Kämppätoimikunta talkoot

Ajan tasalla olevat petipaikkavaraukset löytyvät verkkosivuilta kämppien varauskalentereista.

ALUE- JA AVAINMAKSUT 2022

Kiinteistöjen aluemaksut
(koskevat myös päiväkäyntejä jos käyttää palveluja):

- **Susikyrö (viite 505)** aluemaksu jäsenille **10 €/vrk/hlö**, ei-jäsenille **15 €/vrk/hlö**
- **Susi-Kiisa (viite 709)** aluemaksu jäsenille **7 €/vrk/hlö**, ei-jäsenille **10 €/vrk/hlö**
- **Susi-Talas (viite 602)** aluemaksu jäsenille **7 €/vrk/hlö**, ei-jäsenille **10 €/vrk/hlö**
- Aluemaksua ei peritä alle 12-vuotiailta lapsilta.
- Aluemaksut suoritetaan kämpissä oleviin lippaisiin tai kämpän viitenumerolla Tunturiladun tilille **FI11 4108 0010 3176 86**.

Aihki (viite 806)
vuokra **33 €/vrk/koko mökki.**

Viikkomaksut
(koskee kämpän kaikkien petipaikkojen varaamista viikoksi):

- **Susikyrö vanha kämppä 600 € (viite 505)**
- **Susi-Oskari 250 € (viite 505)**
- **Koira-Oskari 250 € (viite 505)**
- **Susi-Kiisa 275 € (viite 709)**
- **Susi-Talas 350 € (viite 602)**

Susikyrön autonlämmitystolppien käyttö **2 €/lämmityskerta** (4 tuntia).

- Auton lämmitystolppien käyttömaksu maksetaan Pekan Oskarin eteisessä olevaan lippaaseen ja merkitään sähkön käyttäjän nimi samassa paikassa olevaan vihkoon.

Kämppäavaimet

- Kämppäavaimen lunastusmaksu on **130 €**. Avaimen palautuksen tapahduttua maksua ei palauteta. Avainanomuslomake löytyy verkkosivuilta kohdasta kämppäavaimen lunastus.

VARAUSTENHOITAJA SEKÄ AVAINANOMUKSET JA -PALAUTUKSET
Sirpa Alapuranen
050 597 5811
Vallikatu 5–7 A4, 02650 Espoo
varaukset(at)tunturilatu.fi
sirpa.alapuranen(at)luukku.com

ALUE- JA AVAINMAKSUT vuodelle 2023 päätetään syyskokouksessa 1.10.2022.

www.tunturilatu.fi

Tunturilatu ry:n KEVÄTKOKOUS 14.-16.4.2023

Merkitse muistiin!

Nuoriso-ja matkailukeskus Hyvärilässä,
osoite Lomatie 12, 75500 Nurmes
Järjestää Tunturikerho Kumpe

VERKKOTAPAHTUMIA TALVIKAUDELLA

Susivaliokunta järjestää talvella toimintaa netissä. Tarkoituksena on pitää noin kerran kuukaudessa jäsenistölle suunnattu esitelmä- ja keskustelutilaisuus videokokouksena. Aiheet pyritään valitsemaan vaellusharrastajia kiinnostaviksi, mutta alueiltaan vaihteleviksi.

Verkkoluentoja seuraamaan ovat tervetulleita kaikki kiinnostuneet. Kysymyksiä puhujalle voi esittää tekstinä tai puheella. Mahdollisuuksien mukaan videoluento-osuudet pyritään myös julkaisemaan jälkeenpäin YouTubessa.

ILTOJEN OHJELMANA ON:
- Luento illan puhujalta, noin 45 minuuttia
- Yleisökysymyksiä puhujalle
- Yhteistä keskustelua aiheesta ja sen vierestä

Tietoa ajankohdista ja teknisestä toteutuksesta jaetaan Tunturiladun kotisivuilla ja Facebookissa syyskuun alussa.

Susivaliokunta

TUNTURILADUN RETKIMUISTIO

3.–4.9. Viikonloppuretki Syötteen alueella (Owla)
Ilm. 24.8. menn. Hannu Liljamolle, p. 044 322 3646, hannu.liljamo@gmail.com

3.–10.9. Ruskaviikko Inarissa (Kumpe)
Majoitus Hotelli Kultahovin perinnehotellin 2 hh tai Koskihotellin 2 hh. Ohjattuja päiväretkiä: veneristeily Lemmenjoella Njurgalahti- Ravadasköngäs- Njurgalahti, Risteily Inari- Ukonkivi- Inari, päiväretki Otsamotunturille, lähipolut ja Jäniskoski siltoineen, retki Pielpajärven kirkolle. Tutustuminen Saamelasimuseo Siidaan ja Saamelaiskulttuurikeskus Sajokseen. Vaellus Lemmenjoen kansallispuiston alueella. Tarkempi tieto Kumpen jäsentiedotteessa 1/2022. Lisät. matti.nylander@gmail.com tai p. 044 5261145, Vaelluksesta onskiv@gmail.com tai p. 050 365 6138. Ilm. 15.5. menn.

6.–11.9. Ruskaviikko Kilpisjärvellä (Owla)
Ilm 1.8. menn. Aino Hämäläiselle, p. 040 770 6282, aeno.hamala@gmail.com. Päiväretkiä lähituntureille ja Skibotnin alueelle ja käymme myös Jäämeren rannalla. Majoittuminen Kilpisjärven biologisella asemalla.

9.–17.9. Ruskaviikko Ylläksellä (Geatki)
Mökkimajoitus. Viikon aikana tehdään päiväretkiä omaan tahtiin tai yhdessä lähiympäristössä. Ilm. ja tied. 15.8. menn. Satu Ojala p. 050 5234 844 tai osatu7997@gmail.com

17.–24.9. Syyskerhoviikko Susikyrössä (Owla)
Ilm. 24.8. menn. Hannu Liljamolle, p. 044 322 3646, hannu.liljamo@gmail.com

8.–15.10. Römppäviikko Kilpisjärvellä (Owla)
Ilm. 5.9. menn. Aino Hämäläiselle, p. 040 770 6282, aeno.hamala@gmail.com tai Jukka Parviaiselle, p. 040 531 6234, jukka.parviainen@outlook.com

19.–26.12. Jouluviikko Kilpisjärvellä (Owla)
Lisät. Aino Hämäläinen, p. 040 770 6282, aeno.hamala@gmail.com

26.12.2022 – 1.1.2023 Uusi vuosi Kilpisjärvellä (Owla)
Lisät. Aino Hämäläinen, p. 040 770 6282, aeno.hamala@gmail.com

HUOM. Tapahtumat löytyvät myös Tunturiladun verkkosivuilla olevasta tapahtumakalenterista!
Yritetään saada vastinetta retkien järjestäjille. Yksi parhaista palautteista on runsas osallistuminen. Huomioi myös mahdolliset yhteiskuljetukset retkikohteisiin. Niitä kannattaa tiedustella, vaikka kohteena on "omat polut" retkikohteen suunnassa.

Tunturilatu-lehden 4/2022 retkimuistioon julkaistavaksi tarkoitettu aineisto tulee toimittaa viimeistään 25.10.2022 osoitteella osatu7997@gmail.com
Verkkosivuille kerhot päivittävät itse tulevat tapahtumat ja ilmoittavat tiivistetyt tiedot myös lehden retkimuistiota varten. Ilmoituksen vähimmäistiedot (Tunturiladun ja Suomen Ladun nettikalenterit):
• alkamis- ja päättymisajankohta • kokoontumispaikka (osoite) • viimeinen ilmoittautumispäivä • yhteyshenkilön nimi, sähköpostiosoite ja puhelinnumero

KOKOUSKUTSU

Tunturilatu ry:n sääntömääräinen syyskokous pidetään lauantaina 1.10.2022 klo 11.15 Kierikkikeskuksessa,
Pahkalantie 447 A, 91200 Oulu

Kokoukseen järjestetään etäosallistumismahdollisuus Google Meetsin kautta. Etäkokoukseen osallistuvien tulee ilmoittautua 18.9.2022 mennessä osoitteeseen owla@tunturilatu.fi. Etäkokoukseen osallistuville lähetetään tarkemmat tiedot kokoukseen osallistumisesta liitteineen 25.9. 2022.

Kokouksessa käsitellään sääntömääräiset asiat.
Kahvitarjoilu alkaa klo 10.45.

Tervetuloa! Kahvitarjoilu Hallitus

Uudet kangasmerkit ovat nyt saatavissa!

Susijärjestelmä sai uuden arkikäyttöön tarkoitetun susimerkin edelleen käytössä olevan perinteisen merkin rinnalle. Tavoitteena on madaltaa kynnystä susimerkin käytöstä yleensä sekä tehdä susijärjestelmää tunnetuksi. Merkki on kaikille susiarvoille samanlainen.

Tunturiladun merkistä on teetetty myös samantapainen kangasmerkki.

Merkkien taustalla on liimapinta, joten ne voi joko ommella tai silittää kiinni kohteeseensa.

Merkkien hinta on 2 e/kpl tai 5 e/3 kpl.
Saatavana kun "kauppa on auki" eli Tunturiladun tapahtumien yhteydessä tai ottamalla yhteyttä Inka Heleniukseen helenius.inka@gmail.com

KAUPPA AUKI

MYYTÄVÄT TARVIKKEET

	á
Hihamerkki	1,70
Pinssi	1,70
Susimerkki	5,00
Susimerkki nauhalla	6,80
Tunturilatu-tarrat (12 pientä tarraa)	2,00
Tunturilatu-tarra (iso)	1,30
Viiden vuosikymmenen vaellus -kirja	15,00
Kuudes vuosikymmen -kirja	15,00
Historiikit (kaksi kirjaa)	25,00

Susimerkit myydään vain vihityille susille.

Maksuasioista:

Tunturiladun pankkitili on **Oma Säästöpankki FI11 4108 0010 3176 86.** Tälle tilille maksetaan kaikki Tunturilatua koskevat maksut.

Tunturiladun tarvikkeita voi tilata yhdistyksen taloudenhoitajalta: helenius.inka@gmail.com
Tarvikkeet toimitetaan postitse tai sopimuksen mukaisesti. Tarvikkeita on myynnissä myös Tunturiladun yleisissä tapahtumissa.

Avain lahjaksi!

Tiedustelut:
Sirpa Alapuranen,
p. 050 597 5811
sirpa.alapuranen
@luukku.com

Oletko miettinyt, että tunturilatulaiselle mieleinen lahja on kämppäavain. Sen voi ostaa lahjaksi henkilölle joka on ollut Tunturiladun jäsen vähintään vuoden.

TUNTURILADUN SYYSPÄIVÄT JA SUSIAISET

30.9.–2.10.2022

KIERIKKIKESKUS JA KIERIKINHOVI,
Pahkalantie 447 A, 91200 Oulu

Ohjelma:

PERJANTAI 30.9.2022

klo 17.00	Saapuminen ja ilmoittautuminen, arpojen myynti
klo 20.00–21.00	Iltapala

LAUANTAI 1.10.2022

klo 08.00	Saapuminen ja ilmoittautuminen jatkuu, arpojen myynti
klo 08.00–09.00	Aamupala
klo 09.00	Syyspäivien avaus, TL lipunnosto, Kierikkikeskuksen esittely pihalla
klo 10.00	Hallituksen kyselytunti, auditorio
klo 10.45	Kokouskahvit
klo 11.15	Syyskokous, auditorio
klo 13.00	Lounas
klo 14.00	Tutustuminen Kierikkikeskuksen argeologiseen näyttelyyn
klo 15.30–17.00	Saunat (naiset, miehet) lämpiminä KierikinHovissa
klo 17.00–18.30	Päivällinen
klo 19.00	Susiaiset, kivikautinen kylä
klo 21.30	Iltapala, arpajaiset

SUNNUNTAI 2.10.2022

klo 08.00–09.00	Aamupala
klo 09.00	Susien kokous KierikinHovin Meripihkasalissa
klo 09.00	Ulkoilua kivikautinen kylä ja ansapolku
klo 11.00–12.00	Lounas
klo 12.00	Lipunlasku, turvallista kotimatkaa

MAJOITUS JA RUOKAILUPAKETIT:

Kaikki KierikinHovin huoneet 16 kpl ovat kahden hengen huoneita, joissa on mm. kylpyhuone ja minikeittiö astiastoineen, tv sekä takaterassi lammen äärellä. Huoneisiin on mahdollista laittaa joko yhden tai kahden hengen lisäpeti. Kahden hengen lisäpeti on aina sohvasta levitettävä vierekkäin nukuttava lisävuode. Jokaisen huoneen edessä on ilmainen pysäköintipaikka yhdelle autolle. Aamupala sisältyy huoneiden hintaan.

PE-SU sisältäen
2 iltapalaa, 2 lounasta, 1 päivällisen 68 €

2hh hinta 52,50 €/vrk/hlö
paketti 1. 2hh 210 €
paketti 2. 2hh 210 € + lisäpeti yhdelle 50 €
paketti 3. 2hh 210 € + lisäpeti kahdelle 90 €

LA-SU sisältäen
1 iltapala, 2 lounasta, 1 päivällisen 58 €

2hh hinta 52,50 €/vrk/hlö
paketti 4. 2hh 105 €
paketti 5. 2hh 105 € + lisäpeti yhdelle 25 €
paketti 6. 2hh 105 € + lisäpeti kahdelle 45 €

Vuodepaikat myydään ensin.

Erityisruokavaliot +3 €/hlö

Ei majoittuville lauantain ruokailupaketti 50 €/hlö lounas, päivällinen ja iltapala syyskokoukseen ja susiaisiin osallistuville.

Hotellissa majoittuville sauna lauantaina on ilmainen, muille 10 €/hlö.

MATKAILUAUTOT:

Paikkoja n. 5 kpl, 40 €/paikka/vrk sis. sähkön. Lisäksi pesutila ja sauna 5 €/hlö sekä aamiainen ravintolassa 10 €/hlö/aamu, lounas 13 €/hlö, päivällinen 22 €/hlö, iltapala 10 €/hlö.

OSALLISTUMISMAKSU 15 €/hlö maksetaan etukäteen 25.9.2022 mennessä Lapinkävijät Owla ry:n tille FI27 5741 3620 3971 55, viitenumero 22185.

ILMOITTAUTUMINEN 8.8.-18.9.2022

Varaa majoitus ja ruokailu:
KierikinHovi Aino Kurtti
aino.kurtti@kierikinhovi.fi
tai 044 737 9464

Kerro minkä paketin valitset, nimesi, puhelinnumero ja sähköposti sekä mahdollinen erityisruokavaliosi varauksen yhteydessä. Lähetä tiedot myös sähköpostiosoitteeseen: aino.kurtti@kierikinhovi.fi

Hotelli- ja majoituspalvelut tulee maksaa heti varausvahvistuksen saavuttua sen mukana tulevien ohjeiden mukaan.

Ilmoittaudu myös Lapinkävijät Owla ry:lle owla@tunturilatu.fi tai 044 322 3646. Kerro tunturikerhosi, nimesi, puhelinnumero ja sähköposti.

HUOM!
Ellet pääse osallistumaan syyskokoukseen paikan päällä, järjestämme mahdollisuuden osallistua etänä Google Meet -palvelun avulla. Etäosallistujien tulee ilmoittautua viimeistään 18.9.2022 mennessä osoitteeseen owla@tunturilatu.fi. Ilmoittautuessa tulee ilmoittaa kokoukseen osallistuvan nimi ja sähköpostiosoite. Etäkokoukseen osallistuville lähetetään tarkemmat tiedot kokoukseen osallistumisesta liitteineen 25.9.2022.

Varaa mukaan otsalamppu, hyvät ulkoilujalkineet, sään mukaiset varusteet sekä reipasta ulkoilumieltä. Syyspäiviä koskeviin kysymyksiin Lapinkävijät Owlassa vastaa Hannu Liljamo 044 322 3646, hannu.liljamo@gmail.com.

Tervetuloa Tunturiladun syyspäiville ja susiaisiin!

www.ouka.fi/oulu/luuppi/kierikkikeskus **www.kierikinhovi.fi**

Viisikymppiä takana. Taustalla häämöttää Susikyrö.

Hetta-Pallas kymmeneen tuntiin

Rami Valonen

Polkujuoksu ja pitkien, niin sanottujen ultramatkojen juoksu on nykyään valtavan suosittua. NUTS (Northern Ultra Trail Service) järjestää juoksutapahtumia Lapissa. Muita tunnettuja kilpailuja on muun muassa Vaarojen Maraton Kolilla sekä maailman pohjoisimmaksi mainittu Kaldoaivi Ultra Trail Utsjoella. Minä osallistuin NUTS Ylläs Pallas –tapahtuman 66 kilometrin matkalle heinäkuun alussa.

Lajin suosion voi ymmärtää osallistujamääristä. 15 kilometrin matkalle lähti 181, 37 kilometrille 491, 66 kilometrille 458, 100 kilometrille 219 ja sadan mailin ”perusmatkalle” 160 kilometrille 125 juoksijaa. Lisäksi oli lapsille NUTS Kids&Juniors ja niille, joille mikään ei riitä, NUTS Distance 300 kilometrin Lemmenjoelta Hetan kautta Äkäslompoloon.

66 kilometrin matka myötäili Hetta-Pallas –vaellusreittiä, minkä vuoksi halusin osallistua juuri sille. Ensimmäisellä ultramatkalla on valtava etu, että reitti on tuttu ja juoksija on koko ajan kartalla, tietäen mitä reitillä tulee vastaan ja paljonko matkaa on jäljellä. 160 kilometrin osallistujat juoksivat tämän reitin oman suorituksensa alkuun, jatkaen Pallakselta matkaa Rauhalan kautta Ylläkselle. Startti oli Hetan koululta keskipäivällä, ja oli huikea tunne lähteä matkaan osana lähes 600 juoksijan letkaa. Tai kuten Pyhäkerolla kohdatut vaeltajat sanoivat, harvemmin sitä lähtee retkelle 600 kaverin porukassa. Pari tuttuakin oli lähtöviivalla, vanha Suomen Ladun opaskamuni **Tytti** sekä retkiluistelukaveri **Sofie**.

Reitin alkuun juostiin tietä pitkin Ounasjärvi kiertäen. Pyrin rauhalliseen ja taloudelliseen alkuvauhtiin, mutta letkan vauhti oli yllättävän reipas. Ei kuitenkaan liian kova. Onneksi olin harjoitellut koko vuoden, juoksemalla lukemattoman määrän matalasykkeisiä peruslenkkejä.

Panin merkille, että monella oli raskaampi askel kuin minulla, mikä antoi luottamusta omaan tekemiseen. Varsinainen polkujuoksu alkoi läheltä Pyhäkeron kämppää, ja ensimmäinen totuuden hetki oli Pyhäkeron ylitys. Vain harvat kärkijuoksijat menevät nousutkin juosten. Minun taktiikkani oli sauvakävellä isot mäet, mikä olikin järkevää. Sauvanousu oli kisassa minun vahvuuteni, ohitin ylämäissä monta kisaajaa, jotka sitten saattoivat rynnistää laskuissa takaisin edelleni.

Loputtoman pitkä alamäki Pyhäkeron huipulta Sioskurulle oli mieleenpainuva, juoksijoiden letka oli vielä tiivis ja jalat herkkänä. Loppumatkalla laskut piti ottaa varovaisemmin, kun reisien iskunvaimentimet oli väsytetty loppuun. Vähän yllättäen nämä pitkät laskut olivat minulle reitin rasittavin osuus.

Tappurilla kisareitti poikkesi tunturireitiltä kohti Ketomellaa, koska sinne pystytään järjestämään huoltopiste. Tarjolla on vettä, urheilujuomaa, banaania, appelsiinia, suolakurkkuja ja perunalastuja niin paljon kuin haluaa.

Matkaa oli tehty reilut 30 kilometriä, ja saman verran jäljellä. Juoksurepussa pitää olla riittävä määrä juotavaa ja syötävää, jotta huollon jälkeen jaksaa maaliin asti. Pakollisiin varusteisiin kuuluu myös muun muassa vedenpitävä kuoritakki, pelastuslakana ja elastinen tukiside. Vaikket tarvitsisi itse, saattaa loukkaantunut tai uupunut kilpakumppani tarvita apuasi.

Tulin Ketomellan huoltoon lahtelaisen **Tarjan** perässä, hän kipitti teknisempää metsäpolkuosuutta juuri minulle sopivaa tahtia, mistä muistin häntä myös kiittää.

Aikaa oli kulunut lähdöstä neljä tuntia. Ketomellan jälkeen Hietajärvellä pidin henkilökohtaisen huoltotauon huuhtelemalla jalat järvessä, tämän olin suunnitellut ja se teki hyvää. Samalla kohtasin 160 kilometrille osallistuvan **Karimin**, jonka kanssa edettiinkin sitten samaa tahtia, välillä yhdessä rennosti kävellen, väliin omaa tahtia juosten. Näin sitä saa pitkän päivän aikana uusia kavereita, aivan kuten vaelluksillakin.

Hannukurussa tuli täyteen maraton, Lumikerolla 50 kilometriö. Tähän asti oli tullut kevyesti. Pahin oli takana, mutta raskain edessä. Koska jalat olivat reissusta kangistuneet, piti etukäteen juostavaksi ajateltuja pätkiä mennä kävelyvauhtia. Loivillakin osuuksilla polku oli kivisempää kuin muistelin, varsinkin Vuontiskeron rinteellä sekä Nammalan ja Rihmakurun välillä.

Puolet matkasta takana.

Montellilla kello oli kahdeksan, mitä olin arvioinut utopistisen optimistisena maaliintuloaikana. Edessä oli vielä viimeinen koitos, pitkä nousu Taivaskeron satulaan. Sekin nousi sauvoilla ihan hyvin, ei tarvinnut kontata eikä raahautua. Ylhäällä satulassa, kun pääsi tasaiseksi kestävöidylle polulle, tunne oli odotetun riehakas. Tästä maaliin pelkkää alamäkeä! Mutta sepä lähtikin niin jyrkkänä, että hissukseen piti mennä näillä reisillä.

Kannustajia oli noussut polun varteen, mikä antoi jaksamista. Kello lähestyi kymmentä, mitä moni piti tavoitteenaan. Loppukiri oli otettava, ja mäen loivetessa itsekin pystyin lisäämään vauhtia. Porukalla juostiin maaliin Pallastunturin hotellille tasan kello kymmenen! Oma aikani starttiviivalta maaliin oli 9.59,40. Helpotus!

66 kilometrin maali oli samalla 160 kilometrin huoltopiste. Kaikille oli tarjolla kuumaa keittoa tavanomaisten huoltotarpeiden lisäksi. Karim tuli maaliin vähän minun jälkeeni, mutta paljon hyvävoimaisempana, olihan hänellä vielä sata kilometriä matkaa jäljellä. Syötiin soppaa saman pöydän ääressä ja oltiin tyytyväisiä suorituksiimme.

Itselleni ei jäänyt mitään hampaankoloon eikä jossiteltavaa. Valmistautuminen oli mennyt hyvin, juoksu kulki ja energia riitti. Kisamielellä olisin saanut loppuajasta ehkä tunnin pois, jättämällä kuvaustauot sun muut fiilistelypysähdykset pois ja juoksemalla helppoja pätkiä vähän kovempaa, mutta mitä olisin sillä voittanut? Vähemmän muistoja olisi jäänyt.

Vuosi sitten keskeyttämään joutunut Tytti pääsi nyt maaliin. Sofie keskeytti varmuuden vuoksi. Kokenut polkujuoksija Tarja säännösteli vauhtiaan ja juoksi maaliin hyväkuntoisena. Karim selvitti urakkansa kunnialla ja tähtää ensi vuonna 300 kilometrille.

Mitä tästä reissusta opin? Ainakin sen, että juoksemaan oppii juoksemalla. Vielä vuosi sitten pisin lenkkini oli 16 kilometriä. Sitten kun päätin osallistua, pyysin apua kaveriltani **Susannelta**, joka on mestaruuksia voittanut triathlonisti. Häneltä sain opit juoksemiseen ja kisaan valmistautumiseen. Vuoden projekti on pitkä mutta antoisa. Hyväkuntoisena on hyvä olla. Vahingossa tuli myös opittua, että jos kuntopohja on hyvä ja motivaatio kunnossa, tapaturmasta toipuminenkin voi olla nopeampaa. Aprillipäivänä luisteluretkellä kaatuessa murtunut olkapää esti juoksuharjoittelun kuuden viikon ajan, mutta kisan alla trauma oli jo voitettu kanta.

Lähdenkö uudestaan?

Ehkä, mutta en joka vuosi, enkä tätä pitemmälle matkalle. NUTS Ylläs Pallas –tapahtuman tunnelma jäi vetämään puoleensa. Ehkä osallistun vielä 37 kilometrin matkalle, joka juostaan Äkäslompolon ympäristössä, korkeimmille huipuille nousten, lauantaina, jolloin myös sadan ja 160 kilometrin osallistujat saapuvat maaliin ja ilmassa on suuren urheilujuhlan tuntua.

Lisätietoja: https://nuts.fi/ https://nutsyllaspallas.com/

Tommi Avikainen